

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

Gazeta are de 2 ori: Mercuria și Dumineca, Fôia, cându concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 20/8 Novembre 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvani'a.

Desfacerea camerelor Romaniei.

Acea desfacere intemplata in septeman'a trecuta a surprinsu in partile nostre pe mai multi; pe noi nici deom. Reparatele camere s'au nascutu in tomn'a an. 1866 ou sementi'a mortii in organismulu lor. Din alegeri au rezultatu trei minoritati de trei partite, prin urmare nici un'a din acelea si nu putea da unu ministeriu care se repesente vreo maioritate ce nu existá. Cu tóte acestea in Maiu se formá cu mare nevoia o maioritate maiest.ita, pentrucá se dè votu de ne'ncredere ministeriului Ioanu Ghica. In acelu momentu trebuia se se caute unu altu ministeriu. Atunci fractiunea numita a lui Mich. Cogalnicénu pasí la unu feliu de invoiéla ou parti'a numita a Rosiloru in contra Albiloru*) si a Cuzistiloru, si asia ministeriulu din Maiu in maioritatea sa se compuse din rosii, inse sub numire de ministeriulu lui Cretulescu. Acestu barbatu este cunoscutu de omu onestu, iase nicidecum genialu. — Urmarea era, ca sub firm'a lui se comitea fórté multe blastematii, éra prin acelea se aruncá o umbra grósa nu numai asupra colegiloru sei, ci chiaru asupra tronului. Satanicéle intrige escate in cestiunea evreiloru adusera ourendu in conflictu pe premier-ulu cu colegii sei. Cretulescu isi dete dimisiunea. Ii urmá inse si Ioanu Braténu intr'unu modu destulu de misteriosu. Veni dn. Arionu pre cateva dile la ministeriu. Dn. Arionu éraei omu onestu din parti'a rosiloru, ii lipsesce inse orice arta de a governa. Elu voindu a stirpi abuzurile in ougetu curatu, a destituitu aprópe o suta amployati din resortulu justitiei necrotiandu nici chiaru pe anchisenu, ba pe unii ia si inferatu, séu cum se dice in Romani'a „ia pe celtuitu“ cá pe nisce hoti si jafuitori. Póte fi ca toti au meritatu inferatur'a, se póte; iuse procedur'a dlui Arionu a fostu curatu procedura de pasia. Elu in zelulu seu a uitatu, ca chiaru legile ei dá midilóce de ajunsu spre a pedepsi orice abuzuri. Arionu a cadit, pentru cá se dè locu lui Argiropolo. Alaturea ou acestia se mai schimbara si alti ministrii si venira altii, Domnulu scie oare din ce partita. Steege, Gasti, Teriachiu, toti trei moldoveni.

Se deschidu camerele in modu extraordinariu. Dn. M. C. Iepureanu membru alu camerei deputatiloru intielesu de mai nainte cu partisanii sei isi propune unu atacu asupra ministeriului intr'unu modu ne mai cunoscutu pana acum in viéti'a parlamentaria. Cine sunteti? De unde sunteti? De unde ati venit dv. domni ministrii? Unde sunt aceia pe carii iam lasatu noi in Maiu? Pe langa acestea intrebari se intórce lung'a si desu intrerupt'a cuventare a dlui Iepureanu, care dupa judecat'a multora ar' fi passatu mai bine intr'unu teatru decatu in parlamento.

De candu amu avutu ocazione de a onósce pe dn. Iepureanu in viéti'a publica, nicio data nu amu fostu in stare de a ne entusiasma nici de retoric'a, nici de stilitic'a si nici de talentele sale séu administrative séu politice, éra astadata amu trebuitu se compatimimu grósei ignorantie atatu in formele parlamentarie, catu si in natur'a unui regimu parlamentariu. De unde sunt ministrii? Dar' nu'i sciu dn. Iepureanu si Compani'a, ca sunt si ei oulesi din cele trei minoritati pe care le-au tramisu alegatorii, pentrucá nici se póta face ele nimicu, nici

se lase pe vreunu ministeriu cá se faca cevasi? Unde a invetiatu dn. Iepureanu acea sciintia de statu, dupa care domnitoriulu unei tieri ar' avé se céra voia dela camera, cá ce feliu de ministrii se schimbe elu preste anu? Se punemu ca camer'a se inchide in 1-a; in 10 unu ministru se bolnavesce si móre, in 15 alu treilea nebunesce, in 25 alu 4-lea se cértá cu alu cincilea si isi da dimisiunea, in 31 pe alu 6-lea ilu prinde domnitoriulu ou oca'o mica cá Ludov. Filipu pe Teste si Cubiére, cá Franciscu-Iosifu pe cei diu 1859, cá Coza pe Brailoiu si pre alti estiva si ilu trantesce elu insusi. Atunci suveranulu remane fara ministrii. Se administre elu singuru tiér'a cu topuzulu? Se „peoetluéscu“ elu, precum facea domni vechi? — Ba se si chiamo ministrii din maioritate. — Au nu scia dn. Iepureanu, ca maioritatea nu existá de locu? Apoi dar' cine 'lu punea cá se si dè elu insusi blamu sie si partitei sale?

Ce pasa dlui Iepureanu, ca cine a fostu ministru eri si si cine este astadi? Datóri'a deputatiloru este a cere sama dela a cei ministrii pe carii ii vedu pre banca in faci'a loru, este apoi tréb'a ministriloru a se apara si a produce inventariulu pre langa care au primitu portofoliulu unii dela altii. Dn. Iepureanu dóra n'a uitatu, ca mod'a de a se schimba ministrii la 3 luni si uneori la 1 luna s'a introdusu sub domni'a trecuta. A intrebatu domn. Iepureanu vreodata pe compatriotulu seu fostulu Domnu Coza, ca din ce partita i si ia ministrii? Si dn. Iepureanu óre din ce partita esise atatu sub pseudononstitutiunea catu si sub absolutismulu lui Coza?

Nu domniloru, cu manopere cá alu dlui Iepureanu et Comp. nu faceti dv. tiéra si statu pana'i lumea si pamentulu. Cu acestea dovediti ca nu sunteti mai buni decatu au fostu polonii in secululu trecutu si ca mergeti de siguru pe urm'a loru.

Ca tiér'a a mersu reu sub rosii. A mersu reu. Man'a pe ougetu: a mersu ea mai bine bine sub Albi si sub Floresci? Niciodata. Din contra. Ca rosii inca n'au aflatu pétr'a intieptiunii, este adevératu; este inse totu asia adevératu, ca ei au elironomitu unu legionu de abuzuri si blastematii dela predecesorii loru. Inse din tóte relele mostenite nu este nici unulu asia infricosiatu cá o céta de amployati nu numai ignorantii, ci si lenesi cá trantorii, éra intre aceia oativa hoti aratati de tóta lumea ou degetulu. In ori care alta tiéra bine regulata dóra mii de amployati de ecs. aru face tréba mai buna decatu facu trei mii in Romani'a. La nici unu resortu inse ignorantia, lenesia si rapacitatea nu bate asia tare la ochi cá in resortulu finantiarulu in totu coprinsulu tieri. Disordinia ce domnesce pela deregatoriile finantiali in Romani'a isi va fi avendu parechea sa numai in Turci'a. Unulu dintre fostii ministrii de finantia ne asigurá, ca sunt casieri, oarii pre oate unu anu intregu n'au petrecutu nici o cifra in regula. Insusi dn. Steege oare trece de bunu finantiaru s'a desgustatu si sparietu de o asemenea disordine. Ómeni cu stari bune n'au platitu impositiele nici pe cate 2—3 ani din cauza ca nu le cere nimeni. Regularea contabilitatii la mosiile statulu e de sparietu. Comisiunile respective nu lucra maijmnicu; unele din ele sunt si compuse din nisce ignorantii.

Acestea si o mie de alte rele iosii le au mostenitu dela altii; éra déca ei nu potu scapa tiér'a mai curendu de atatea bóle, vin'a este si a loru, intru catu prea facu multa politica mare, prea se ocupa multu de trebile Europei, prin urmare le remane timpu atatu mai pucinu pentru reformele interne; mai au si nenorocirea, oa partitei loru nu'i prisosescu nicidecum ómenii de capacitate. —

In cestiunile urbariali care ocupa si ingrijescu de atati ani pe sute de mii de locuitori ai Transilvaniei primiramu din nou pachete intregi spre publicare, inse fiinduca acelea in partea loru mai mare sunt stilisate séu nemtiesce séu ananesce, ne vedemu siliti se asteptamu cu publicarea loru pana ce se voru traduce séu cuvenutu in cuventu, séu in estrase. Pana atunci ne luamu voia a impartasi urmatoriulu atestatú:

„Subscrisulu provocatu de simtiulu dreptatii — facu prin acésta cunoscutu caroru li se cuvina, oa doctoru de jure Ioane Ratiu din Turd'a — au aparatu tóte causele tieraniloru, atatu ale romaniloru oatu si ale secuiloru si maghiariloru in contra domniloru pamentesci pre cum in procesele urbariale, — asia si in cele civile si criminale asia, catu fiindu eu in sfer'a judiciala aplicatu dela anulu 1850, pana diu'a de astadi — m'amu convinsu, ca dsa de candu este advocatu — nici un'a cauza n'aperdutu, pentruca caus'a nu ar' fi fostu aperata cu tóta tari'a in sensulu legiloru, ba sciu de siguru si aceea diu gur'a litigantiloru, ca doctoru Ratiu au aperatu multe cause cu succesu stralucitu, unde litigantii atatu au fostu de seraci, catu ne cum se fia pututu spera ceva remuneratiune — ci inca si spesele le-a purtatu doctoru Ratiu. — Térgu Muresiului 9 Oct. 1867.

Demetriu Moga,

as. r. tabulariu si membru ordinariu alu sectionei urbariale.

Éra din unele acte damu acéstu estrasu: Caus'a Almasiului mare si a bisericiei de acolo. In anulu 1860 amu facutu o pace ou contele Csáki. Acésta pace a fostu favoritóre pentru locuitorii comunei, pentruca comun'a oapetá 12 sute de jugere padure, éra scol'a si biseric'a 121 jugere.

Afara de acésta se dá dreptu comunei a a pasiuna in 1600 de jugere. Boierii veoini erau tare naoajiti pe gr. Csáki pentru acésta pace, ca-ci li se parea pre favoritóre pentru nisce hoti de romani. De odata s'au mestecatu cartile. s'au faoutu si s'a midilocitu, cá se nuse intarésca pacea. Pe calea recurselor amu castigatu la a 3-a instantia intarirea pabei in privintia cuantului de padure, éra in privintia pasiunatului s'a ordonatu pertractare nóua. Inse tribunalulu din Clusiu n'a voit a duce in deplinire hotarirea mai inalta si ne-a datu cauza a ne plange la cancelari'a aulica. Intr'acésta tribunalulu de 1-a instantia ne-a reieptatu cererea pentru efeptuarea hotaririi mai nalte*). In contra acelei reieptari amu recursu la tabla, inse acésta a intaritu decisiunea tribunalulu de 1-a instantia si asia ne-amu plansu la a 3-a instantia, unde, incatu sciu inca nu s'a decisu caus'a. Asia de 8 ani de dile ou cauza impaciuita de buna voi'a partiloru si asteptandu numai cá tribunalulu se o confirme conformu legii, inca nici in 1-a instantia nu o am pututu duce in deplinire. Se vede din acte, oum tribunalulu, fara nici o cauza a denegatu intarirea pabei — a dispusu cum amu dice preste averea lui Csáki si cum dupa multe intrige si lupte amu castigatu intarirea pabei; ci in urma nou procesu, nevoindu a ecsecuta pacea si hotarirea tribunalulu supremu.

— Caus'a cea faimósa (celebra) a comunei Boianu dupa o lupta desperata o a castigatu Dr. Ratiu sub regimulu lui Nádasdy et Reichenstein in instanti'a din urma in numele Maiestatii Sale ces. regesci; inse totu acea cauza urbariala a comunei Boianu naintata din nou de catra edversari o a perdut'o totu Dr. Ratiu si totu in numele Maiestatii Sale ces. regesci in dilele contelui Haller. Bine se insemnamu, ca consi-

*) In Romani'a sub Rosii se intielege clasa midilocia, sub Albi fostii boieri. —

*) In care statu europénu se mai intempla o nelegiure cá aceea din partea unii tribunalu?

In care dreptu lasa dara pre nuncetianu privatu, totu acelu lu denega unui comitatu, si restringe ohiaru si dreptulu naturale.

Aflase in proiectulu comisionii aceea declaratiune, ca cestiunea nationalitatiloru pre basea egalitatii de drepturi se pôte deslegá. Nimerita base. Inse prin egalitatea de drepturi inainte de tóte se presupune a nu face preferire unei limbe facia cu celealte. In aceea se cuprinde si individualitatea distensa a nationalitatiloru diverse. Precum dara cu egalitatea de drepturi drepturile politice sunt comuni cu fiacare cetatianu, asia aplecandu-o aceea la nationalitati, tóte deregatoriele in statu, incepundu dela cele mai mice pana la cele mai mari, sunt de prevediutu cu insi proportiunatu din ele, membrii comitetelor de comitate, precum si reprezentantii tieroi sunt de alesu totu asia, si aceste tóte prin legi speciali de asiediatu.

Opiniunea publica in Ungaria fara destingere poftesce a se deslegá cestiunea nationalitatiloru, prin ce arata aacelei urgiutia. Inse fiace intrebare numai dupa firea ei se pôte deslegá. Ésta cale e de urmatu dara si la cestiunea nationalitatiloru, ce noi nu potemu destulu comendá atentuni dietei. — Mr.

E timpulu cá se nu mai tacemu, ci se esimu din tóte anghurilce cu opiniunea publica despre procederea dietei in cestiunile ce ne atingiu, cá se védia, ca nu suntemu séu suntemu multiamiti cu apucaturile procederei maioritatii, care amana cestiunea nationalitatiloru cu apucaturi, ce nu lasa dupa sine decatu neincredere si una inmormentare a sperarei, ca ni se voru respecta interesele nationali si bisericesci; apoi desperarea nu produce fructe dulci? — Red.

UNGARIA. Pest'a. „Pesti Napló“ éra si are unu comunicatu din 7 Nov., in care se ocupa cu Mitropoli'a gr. cat., séu mai bine numai cu Gazet'a, astadata inse vorbesce in tonu catu se pôte de calmu, pe carele noi ilu acceptamu cu tóta placerea. Lipsesce numai cá se rugamu pe dn. publicistu a tiené comptu mai bunu atatu de datele istorice, catu si de articuli limbei; éra cele dise despre toleranti'a reciproca si prestá totu despre libertatile cate se promitu, se binevoiesca a le indrepta la adres'a foiloru „P. Hirnök“, „M. Ország“, „Idők Tanujé“, cum si totuodata la episcopatul romanocaticu ungurescu. —

Lud. Kossuth s'a mai alesu cá deputatu inca si in orasiulu Cinci-biserici (Pécs) cu maioritate intreitá din ce avú candidatulu partitei lui Deák. Acelu orasiu in dilele de alegere era fórte ingomotatu.

Asasinatele in Ungaria iau o dimensiune fiorósa. In Segedinu unu locutoriu anume St. Csala chiamatu intr'o séra prin feréstr'a cá se ésa afara, indata cum se aratá ilu si impuscara. Asasinii se facura neveduti. —

Pest'a. (Securitatea publica.) „Magyar Ujság“ affá cu cale a deschide sub acestu titlu o rubrica statatóre, a se inee reutatea de e publica sub ea totu crime de oele mai cumplite, de care in capital'a Ungariei se patréza fórte desu. Asia in dilele trecute aflara pe Ludov. Angerer amplotiatu dela calea ferata sér'a pe la 9 óre asasinatu in strat'a fabriceloru cu pumnariulu bagatu in carne pana in manunchiu. In aceea si in strat'a epuriloru casa Nr. 34 óspetii omoritae pe óspetariulu Balogh Imre cu 14 intiepaturi de cutiute numai pentruca acesta'i reflectá, cumca batendu 11 óre trebue se inchida.

„Pesti Napló“ din 10 Nov. face onosoutu, cumca in 8 sér'a tardiu ómenii politiei au mai gasitu pe strate alti si esse ómeni parte strapansi cu pumnariu, parte tocati in capu cu maciuci si maltratati de mórte. Toti aceia fusesa dusi in spitatul Rochus. Védiendu auctoritate capitalei unguresci imultirea asasinatelor pana la mesura in catu se nu mai cuteze nimeni a esi din casa, s'au vediutu constrinse a cere ajutoriu ostasiescu spre a puté dispune patrolarea de di si de nópte. In totu casulu asasinatele acestea si necontinetele sparseturile de locuintie combinate cu ne'ndestularea generala ce domnesce, sunt simptome fórte rele ale dileloru nóstre. Atat'a inca se adeveresce, ca partea cea mai mare a locutoriloru este astadi si mai ne'ndestulata cu administratiunea decatu fusesa mai nainte. —

AUSTRIA INFER. Vien'a. Senatulu imp. continua desbaterile asupra delegatiiloru. Beust se dechiará, ca nici elu nu considera

legea despre delegatiune cá idealulu vietii constitutiunale, totusi trebue asteptatu, óre urmarile daunatióse, de care e teama, se voru ivi in adeveru. Spera ca delegatii voru fi nuntii de pace pentru imperiu. Elu dechiará ca tóte legile privitorie la invoire si legile constitutiunale se voru supune deodata sanotiunei, si asia propunerea de amanare a cadutu si s'a inceputu si desbaterea speciale.

— Regele si regin'a Greciei fura primiti cu onóre la curtea imperatésca si au calatoritu catra casa. —

Domnule Redactore!

Natiunea maghiara are in pres'a germana intre altele pe „Debatte“ si „Wanderer“ din Vien'a, pe „Pest. Lloyd“ si pe „Sieb. Blätter“ in Sibiiu, care apar'a interesele acoeleia cu tóta energi'a. Popórale slavóne ale monarchiei au pe „Agrar Zeitung“, pe „Zukunft“ in Vien'a pe „Politik“ in Prag'a, si altele cateva, care informéza pe publiculu celu mare si pe barbatii de statu despre voile si nevoile loru. Natiunea romanésca din monarchia austriaca n'are astadi nici unu organu de publicitate in alta limba, pentruca se dé informatiuni genuine, drepte, si se intempine atatea mintiuni si calumii cate esu mai vîtosu din Transilvania in contra romaniloru. Asia se credi Dta, ca astadi cum stamu, din acésta parte poti perú cu dreptatea in sinu, Foile romanesci le citeacu aprópe numai romanii, éra déca le si citeace cate unu romanu, vedi cum le detórna intiesulu, cum le intortóca si scotu cu totulu altu ceva din ceea ce s'a scrisu si s'a disu in ele. Ecsemplu se ne fia tractarea cu noi a foiei „Unio“ si mai multe reporturi care au mersu la Pest'a de cateva luni incóce. Dupa acelea reporturi romaniloru nu le-ar' lipsi curatu nimicu; celesalte popóra au totu dreptulu se fia fórte ne'ndestulate, la romani numai cativa agitatori fórte periculosi se arata ne'ndestulati, pentruca aceia isi au scopurile loru rebele, pentruca se mintia ca poporulu e ne'ndestulatu. Poporulu déca are mamaliga si opinci, mai multe nu cere. Asia a disu Schwarzenberg, asia se dice astadi.

Cestiunea urbaniala luata cu tóte ramificatiunile sale s'a facutu unu mijlocu de agitatiune fórte pericólosa in contra intielegintiei romane, pentruca bine se observamu, nu numai Dr. I. Katiu, ci si mai multi functionari dela tribunale sunt persecutati aspru din acésta cauza, éra ei cá functionari nici ca se potu apara dupa cum aru trebú.

Intre acestea impregiurari si pana la alte mesuri ce voru lua si romanii cu respectu la fundarea unei foi in alta limba, te rogu Domnule Redactore, cá se dai locu la cateva acte si documente neromanesci in Gazeta, precum si mai faoutu la cateva ócasiuni cu unele nemitiesci. Nu voimu se incomodamu pe publiculu celu mare, nu ceremu loculu de frunte, ci te rugamu se ne dai locu numai pe colónele din urma si se faci inceputulu cu o corespondintia ce credemu ca trebue se védia lumin'a mai curendu de catu óricare altele. Mai tardioru se potu traduce tóte in romanésce, déca se va afla cu cale. Corespondenti'a nóstra suna asia:

Magyar-Csesztván 2/11 1867.

Tisztelt kartárs ur!

Mult hó 30. irt s nekem 31-én a „Magyar Polgár“ 65 számjával együtt kézbesített becses levele következtébe, — mivel azon nap a Csucsi tárgyalásokat csak estve végzém s még akkor Enyedről ki kelle indulnom, hogy 1/11 Magyar-Benyén lehessenek, a honnan tegnáp és ma a tagosítást 8 kűzdelem telyes évek után bevégezve, csak ideig jöhetnek, csak ma tehetem válaszomat s adhatom bizonyító írásomat s ezt se egész pontosággal, mert levéltáromat meg nem nézhetem, holnap reggel indulnom kellett Zágorba, tekintélyes, 4-én e hónap kezdődő kőzhely osztályos per tárgyalására; a mely előzményekből elnézését remélve ugy a késedelem, valamint a határozott számokban nem tehető bizonyításom hiányiért, — a „Telegraf Romanu“ 80-ik számjában előjövő s én becses levelébe körül irt s meghatározott tényekre nézve a következőkbe teszem nyilatkozatomat:

ad 1) Mező-Silváson gróf Bethlen Hermina gróf Piacsevich Marknőnek, báró Radák Kata Antos Jánosnőnek és báró Bánfi Kata urhölgynök, ha levéltárom nem használhatván a téendőket sietőége miatt fel, emlékezetem nem

csal, tám kétszer 40 szegődményeseik elleni egyes urbéri pereiket nyertem meg, — ha emlékezetem nem csal, egyiknek is közüllök 20 holdos törvényesen használt birtok nem volt kezeleték alatt, és a vélem a tárgyalásokon olykor jelen volt praefectusok, soha 10. holdokat, az egyesség kedvéért nem tudom hogy igértünk volna, ez 40. pernél is 400 holdat tenne, a mit elpazarolni, nemzetemnek birtok megmentési elvinnél fogva is, én, én soha se kísértettem is meg, annyival inkább, mert pereim meg nyérése fölöz bizosított hazai, a magán jogot és tulajdont bizosító törvényeink és a körülmények esmerete is felhasználni tudásának bátorsága; — az ön részében hiányos s törvénytelenségével nem dicsekedhető urbéri nyilt parancs szabályai szerint minden megtéetett, arról tanuskodnak a jegyző könyvek s nekem is el kell esmernem, mert száma nélküli ellennyilatkozatok tételére szoritottam.

ad 2) Szent-Annafalu van, melyeknek lakosait én perléem és perlem, kettő, Szereda Szent-Anna és Maros Szent-Anna, — a „Telegr. Rom.“ tudositoja hogy melyikről csintalondokid ha sántán is, nem tudhatom, mert csak Szent-Annát ir, s 30 kötekedésből kezdett és az urb. kárpotlás felvétele miatt megszüntetni kellett perekről beszél. — E tételek egyiké se igaz; nem, mert a Szereda-Szent-Annai 32 per tám egy kettőt kivéve mind tárgyalva van s reszint érdemileg elítélve egyikről is még le nem mondék — Maros-Szent-Annai megint nem 30, hanem a mint emlékszem 60 darabot meghaladó pereket én tettem folyoká, nem kötekedés kedvéért, hanem az urb. nyilt parancs 3. § által fenn tartott jog alapján, s mert akár hány székely földi birtokosnak a volt földtehermentesítési orgánok hol adták kéretlenül s vissza vetétek végrehajtás utján, hol meg tagadták az urbéri kárpotlásokat. — Ezen perek közül többekről le mondtam én felhatalmazom rendelete következtébe, saját akaratom ellenére; — hanem az már merő hazugság, hogy valaki a Grim urb. kárpotlást tanúsító munkájával állott volna elő, még pedig egy maros-vásárhelyi ur személyébe, s ezért ez okmányérti félelemből mondtam volna le a perekről. Grim munkája nem okmány; az a bizonyos ur, ha igaz volna is a tudositás, osalt egyszer azzal, hogy a „Telegr. rom.“ be esmerése szerint is a Grim nevéért pénzt szedett fel, csalt másfélől azért, mert a törvényeseket hivatalos, azon téendőek mellett is, mely szerint minden urbéri perhez, a földtehermentesítési alap igazgatóság urbéri kárpotlás ki vagy nem vételéről hivatalos bizonyítvány mellett is az illetőknek a tárgyaláson előmutatják a tudatlan alperesektől fizetést sarolt, — soha se tárgyolt s produkált vélem és ellöttem e bagoly ur, hanem igen többször kartárs ur fogalmazoi.

ad 3) Oláh-Topliczai nevezetes pert, megnyertem én Dr. Heisler akkori alperesi ügyvéd hatalmas kezei közül 1859-ben Május első napjaiba egyességileg*). Ez mig hazánkban volt, már minden kigondolható módon törekedett az ügyet megfordítani s engemet a végrehajtás eszközlésébe megakadályozni; — utána kartárs ur egészén az előbbi utján haladva fogalmazóival együtt mindent elkövetett meg akasztani, de a törvény mellettem volt s czéломhoz jutottam. S hogy nem sikerül az egyességileg ugy is kezeszül vihető egész tagosítást békes uton eszközölni, jelen és October elején kartárs ur Topliczani egyútti jelenlétiünkbe foganasítani, épen alperesek tul feszített s minden határozott mennyiség kijelelése nélküli követelésök okozá. — A. —

Mesterházi per tárgyalásait a mint emlékszem, vegyesen tartám önnel és fogalmazóival; September végén s October elején a derekas tárgyaláson önnel tárgyaltam ott helyt, s ha az ön által elfogadott béke, a birtokosság által is elfogadtatik, szerencséseknek mondhatják magokat a mesterháziak.

A mi végtére a kövesdi pereket illeti, ebbe is Dr. Heisler tette az első feleletet ellenembe nagy szakavotosság s utánjárással. Ön következőjévé válván személyesen tárgyalt vellem s tette terjedelmes sok munkát igénylő feleleteit, a miről aligha nem a 80 ivet meghaladó íratások tanuskodnak

*) Adica legile vechi feudalistice. — Red.

Ennyit felhivására az igazság érdekében be vallanom egyéni s collegialis kötelességem, annyival inkább, mert hosszas tapasztalatból tudom, hogy bizony nékem és pártomnak nyerési engedni semmi módon akaratja nem volt, s ezekért sokszori kellemetlen küzdelmeink.

E levelemet, ha csak lehet, csak törvénytörvény előtt használja, újságba a sietség s éjjel történt csúf írás miatt nem való, különben másolatjához elő jöhethető esetekre jogomat tartom. Collegialis tisztelettel lévén

Üzinte kartársá

Pávai V. Elek m. p.,
ügyvéd.

Ezen másolat hitelességét igazolja Tordán
Nov. 4. 1867.

Lukáts Sándor m. p.,
törvénytörvényészki ígató.

Dn. advocatu Pávai se nu ia in nume de reu publicarea acestui documentu. In asemenea vestiuni vitale si totuodata de onore nu canta nimeni elegancia in stilu, ci numai lamurirea adeverului. Preste acesta dupace documentulu e destinatu a se produce la tribunalu, precum s'a si produsu, si dupace infaciosiurile finali la tribunalu sunt dupa lege publice, apoi acestu documentu totu era se fia cunoscutu in publicu. De altmintrea fia dn. advocatu Pávai siguru, ca precum alti doi dn. advocati connationali ai sei din M. Osiorheiu au castigatu recunosointia sincera a poporului prin dechiararea lor leala, ca ei ex principio nu potu primi procese urbani de la tierani in contra boieriloru, pentrucu nu potu voi cá se castige tieranii, asa dea ne-a oblematu multu prin acestu atestatu francu, deschisu, lealu. —

Cronica estera.

ROMANIA. Bucuresci 2 Nov. Cu rescriptu din 1 Nov. Nr. 1586 s'a disolvatu camera deputatoru si cu Nr. 1587 si senatulul si se escriu noue alegeri (§ 95 alu Constit.). Stef. Golesecu a primitu si min. de esterne, Teriachiu a demisionatu. —

— Cauzele europene plutescu. Conferintiele n'au sperantia de a se poté intruni. Prusia concentra multa ostasime la granitia in Silesia sub conventu, cá se impedeos intrarea bolilor de vite. Italia nu póte suferi pe francesi in Roma, ei inse se fortifica. In Parisu s'a numitu Magne min. de financia si Pinard de interne. Se descoperu conjuratiuni si se facu arestari. Se astépta mesagiulu imperatului la deschiderea in persóna a corpiloru legislative.

Adunarea Societatii Transilvani'a

anecsa Lit. A.

Darea de sema a dlui Presiedinte Papiu.

Domnii mei, Conformu statuteloru societatii trebuia se ve convocu pentru diu'a 1 Octobree. Causa principala ce me impedita de a me conforma statuteloru in acestu punctu, a fostu ca ne lipsia condicele necesarie, fara de care nici membrii nu se putea inscrie, nici socoteli nu se putea da in modu regulariu. In fine, multia multa patriotismului si generositatii dlui ministru presiedinte alu cabinetului St. Golesecu, tóte condicele, de cari avuramu trebuintia, se tiparira in tipografia statului, fara de nici una cheltuala din partea nostra. Membri ai comitetului si ai societatii isi detersa apoi tóta silintia de a inscrie membri si sumele intrate dupa regulele comptabilitatii. Suntemu cu deosebire indatorati dlui A. Bageriu, unulu din comptabilii societatii, omu speciale in asemenea materie, pentrucu activitatea si inteligintia de care a datu proba in acesta lucrare. Nu mai pucina lauda merita alu douilea comptabile alu societatii, d. Eugeniu Crisanu. Dumnealoru, impreuna cu altii doi trei membri, pana nóptea tardiu stetea ocupati cu purtarea condiceloru. Indata ce condicele furu in regula, conformu decisiunei comitetului, s'a convocatu adunarea pentru diu'a de astadi. Vetu binevoi dar' a ne escusa pentru acesta tardiare.

Infiantiduse societatea pe timpu de vacantia, comitetulu la inceputu era in neputintia

de a tiené siedinte regularie. Cu tóte acestea, atatu membri ce romasera in Bucuresci, catu si cei absenti, facura totu cele stete prin putintia, pentru imultirea membriloru societatii. In timpulu din urma, tienuramu siedinte regularie, precumu vetu binevoi a vedé din proces. verbale ce se incheiara.

Eta acumu, domnii mei, starea societatii.

Numerulu totale alu membriloru societatii pana acumu este 423.

Dupa condice si dupa bilanciulu casierii, de la toti acesti membri a intratu in casa pana acumu suma de lei

12,856 25 p.

in acesta suma totale se comprindu si lei 521, par. 11, procentu pe 6 luni, ce ni se cuvino dupa unu bonu alu visteriei Statului.

Din acesta suma,

1) S'a cheltuitu in trebuintiele societatii lei

497 33 „

2) s'a datu cu imprumutare

la visteria Statului lei 10,424 p. 36, cu 10 procentu pe 6 luni, pentrucu care primiramu unu bonu de

10,947 7 „

3) Se afla in numerariu in casa societatii

1, 411 25 „

Astufelu, scadiendu cheltuelile, fondulu societatii in bonu si numerariu este lei 12,358 par. 32.

A datu proba de unu raru zelu patrioticu onor. d. prefectu de Covarluiu A. Lupascu care deja ne tramise 100 galbeni, si peste pucinu avemu se mai priimimu de la dlui inoa celu putinu 500 galbeni, bani adunati dela membri in scrieri prin stauntia dlui. D. Giurgea ne trimise 52 galbeni de la membri formati in Husu. D. Paladi prefectulu 39 galbeni adunati in Braila, si. a. Doui membri ai comitetului, intre cari onor. nostru casieru d. Martinovici, detersa cate 640 lei, unadate pentru totdeauna. De la altu onor. d. membru alu comitetulu avemu promisi 30 galbeni. Mai multi detersa sume de celu putinu 12 galbeni, carii se voru si propune dv. spre recunosocere cá membri ai Adunarii.

Procedura ce urméza comitetulu cu inscrierea membriloru si priimirea baniloru, este acesta: se impartu liste de membri, membriloru comitetului. Acestia potu se le incredinteze veri cui, pe raspunderea danielor. Lista cu membrii si sumele in scrieri se presinta comitetului. Comitetulu face a se inscrie membri in condice, constata prin procesu verbale priimirea baniloru, si ordona varsarea loru in casa societatii. Trezundu banii peste suma de 30 galbeni, comitetulu luandu din casa i da cu imprumutare la visteria statului pe numele presiedintelui societatii, éra bonulu ce se primese, comitetulu ilu incredintéza casierului.

Domnii mei, cea mai mare parte din listele impartite inca nu ni s'a inapoiatu. Speramu ca au se se faca membri numerosi si au se intre sume insemnate de la Craiova. Ploesci, Braila, Giurgiu, s. a. Afara de acesta, multi din membri au platitu numai tacsu pe Iuliu.

Societatea de abia a începutu.

Se nu uitamu ca ea s'a infiantiatu in timpulu celu mai nepotrivitu pentru scopulu ei, in timpu de vacantia. Se nu perdemu din vedere ca intruna tíera plina de iluziuni, unde atatea intreprinderi de totu felulu, atatea insociri, au muritu inainte de a nasce, cetatiani nu totdeauna au motive de ajunsu de a alerga in sprijinulu unei societati, pana ce ea nu da mai antai probe invederate de soliditatea fiintiei s'ale. De alta parte, comitetulu însusi a gasitu de cuviintia a procede la inceputu cu óe care bagare de sema, si chiaru cu óre care reserva; elu a creditu ca trebuia a si pastra totu zelulu si tota energia pana dupa ce va da mai antai dovada, prin darea sea de sema inaintea acestei adunari si inaintea publicului, ca acesta societate, prin administratiunea sea regulata, cá si prin inaltulu ei scopu si constantia membriloru ce o compunu, merita increderea sprijinulu a tota Romanimeia.

Cu tóte acestea, constatamu cu ferioire, ca societatea si pana acumu a fostu pretutindene intimpinata cu una viua insufletire, ea a fostu sprijinita cu caldura de laude din tóta romanimeia, si mentionata cu lauda de multe din cele straine. Orasiile Romaniei era se faca mai multu daca aveamu colectori pretutindene. Acumu speru ca vomu avé, si dupa ce lumea se va in-

credintia de seriositatea si soliditatea societatii, ea va prospera precumu pucine altele au prosperatu pana acumu.

Societatea Transilvani'a esiste.

De abia nascuta, in cursu numai de trei luni, ea si-a creatu unu fondu de preste deosebrade mii lei.

Daca societatea s'aru opri la acestu fondu, ea ar' poté totusi crea la anulu, unu stipendiu de 200 fiorini pre anu, stipendiu insemnatu pentrucu romanii de preste Carpati. Cu fondulu ce avemu, potemu deja contribui la crescerea unui romanu pentrucu patri'a si natimea nostra.

Dar' nu ne oprim aici. Pena la Craiunu numai cu cei óinci sute galbeni de la D. Lupascu, avemu una mie galbeni. Unu capitalu de una mie, da unu stipendiu de 600 fiorini pre anu. unulu din stipendiile de preste Carpati, destinate pentru straintetate, nu e atatu de mare.

Inca una data, societatea Transilvani'a exista; ea e intemeiata deja, ea nu mai póte cadé ea nu póte de catu se prospere de aici inainte. Catre avutii tíerei nici avuramu curagiulu a ne adresa pana acumu. De astadi inainte nu ne va mai lipsi curagiulu de a ne adresa catre toti cu deplina incredere. De astadi inainte, speru ca meritemu inocrederea tutoloru.

Idea fundamentala a societatii, stringerea legaminteloru de fratia intre junimea studioasa din tóte partile romanimeia, se n'avemu indoiata, va stringe cu inctulu pe toti romanii in acesta societate, alu carei scopu sublimu e imprumutatu si fratiescu ajutoru pentru luminaea romanimeia. Idea societatii noastre a produsu indata la inceputu unu efectu morali imensu, si anume acele stipendie inspirate de adeveratu simtia nationalu, si create mai de una data cu societatea nostra, stipendie judeciiloru Galati, Braila s. a. Ce nu va produce acesta fecunda idea in viitoru!

Constantia numai si concordia!

Constantia invinge tóte dificultatile; concordia marece si cele mai mici lucruri: precumu inconstantia si discordia restórna si cele mai mari. Constantia dar si concordia, si societati ca a nostra, voru dura in sempiternu cá gintea romana.

Siedinti'a adunari societatii Transilvania e deschisa.

Acesta dare de sema fu petrocuta de la inceputu si pana la fine de cele mai entusiastice aplause ale adunarii.) Fia eterna! —

Nr. 5192/1867 civile.

3—3

Edictu.

Magistratul cetatiénu si districtualu din Brasiovu cá tribunalu aduce prin acesta la cunosointia publica, cumca domnulu Mauritiu Klokner prin decretulu onorabilei curti de apelu dela Sibiu din 14 Oct. 1867 Nr. 3186/1867 depusu la acestu tribunalu a castigatu auctorisatiunea de advocatura, dupa aceea precum se vede din atestatu inaltului presidiu alu curtii de apelu din 15 Oct. 1867 Nr. 411 presid. c. de ap. a depusu si juramentulu prescriu, éra pentru exercitiulu profesiunii sale de advocatu isi alese de locuintia Brasiovulu. Localulu cancelariei sale se afla in timpulu de facia in strada de susu a caldarariloru Nr. 482 parterre.

Brasiovu 23 Oct. 1867.

Magistratul cetatiénu si districtualu cá tribunalu.

Eduardu Copony,

Doctoru de medicina si chirurgia, magistru de obstetricia se recomanda on. publicu pentrucu orice morburi interne or esterne.

Órele ordinationii dela 11—12. Pentrucu pauperi gratis.

Locuintia Nr. 631 strat'a vামী, casa senatorului Imrich, parteru. pl. 1—3

Cursurile la bursa in 19. Nov. 1867 sta asia:

Galbeni imperatesci	—	—	5 fl. 77 cr. v.
Augsburg	—	—	120 „
London	—	—	122 „ 10 „
Imprumutulu nationalu	—	—	57 „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	58 „ 60 „
Actiile bancului	—	—	689 „
„ creditului	—	—	182 „ 50 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 18. Nov. 1867:

Bani 6415 — Marfa 6450.